

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2000

Utgiven i Helsingfors den 28 september 2000

Nr 811—821

INNEHÅLL

Nr		Sidan
811	Lag om försök med obrutna servicekedjor inom social- och hälsovården och om försök med socialförsäkringskort	2113
812	Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården	2121
813	Lag om ändring av socialvårdslagen	2128
814	Lag om ändring av 8 och 12 § lagen om missbrukarvård	2129
815	Lag om upphävande av 25 § lagen om utkomststöd	2130
816	Lag om upphävande av 78 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda	2131
817	Lag om upphävande av 14 och 19 § lagen om tillsyn över privat socialservice	2132
818	Lag om ändring av 16 § lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt	2133
819	Lag om ändring av 8 § lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt	2134
820	Finansministeriets förordning om avvikelser beträffande betalningen av kvarskatt och förskottsåterbäring 2001 och 2002	2135
821	Jord- och skogsbruksministeriets meddelande om vissa av jord- och skogsbruksministeriets förordningar	2136

Nr 811

Lag

om försök med obrutna servicekedjor inom social- och hälsovården och om försök med socialförsäkringskort

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

I denna lag bestäms om ett regionalt försök med obrutna servicekedjor inom social- och hälsovården och det övriga socialskyddet samt om anknytande service med personliga rådgivare, planer för servicekedjan, elektroniska klientkort och referensdatabaser.

Målet med denna lag är att få erfarenheter

av hur obrutna servicekedjor ordnas, hur datateknologin bättre kan utnyttjas för att motsvara de behov som klienterna inom social- och hälsovården och det övriga socialskyddet har och hur de medel som används för datateknologi kan fördelas på ett ändamålsenligt sätt inom denna verksamhet.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas när kommuner, samkommuner, andra myndigheter, sammanslutningar, serviceproducenter, självständiga yr-

RP 33/2000
ShUB 17/2000
RSv 90/2000

kesutövare eller Folkpensionsanstalten ordnar eller tillhandahåller socialvård, hälso- och sjukvård eller någon annan form av socialskydd för invånare i kommunerna Björneborg, Kankaanpää, Lappi, Norrmark, Påmark, Sastmola och Siikainen. Dessa myndigheter, samfund, sammanslutningar och yrkesutövare beslutar närmare i vilken omfattning de genomför och deltar i det försök som avses i denna lag. Social- och hälsovårdsministeriet skall underrättas om beslutet och dess innehåll.

Utöver det som bestäms i 1 mom. kan också en annan kommun eller samkommun eller båda gemensamt genom en ansökan som riktas till social- och hälsovårdsministeriet ansöka om att få delta i försöket. Social- och hälsovårdsministeriet kan bestämma om tillämpningen av lagen i en ansökande kommun eller samkommun eller i båda, ifall de tekniska, ekonomiska, administrativa och övriga kriterierna beträffande deltagande i försöket utifrån ansökan med bifogad försöksplan bedöms vara uppfyllda.

Utöver bestämmelserna i denna lag tillämpas vad som i övrigt bestäms om social- och hälsovård och övrigt socialskydd.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *klient* en patient enligt lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), en klient enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) samt den som söker eller får annat socialskydd,

2) *obruten servicekedja* en verksamhetsmodell där de tjänster som en klient får och som gäller en helhet inom social- och hälsovården och det övriga socialskyddet oberoende av vilken funktionella enhet det är som ordnar eller tillhandahåller tjänsterna kombineras till en smidig helhet som utgår från klientens behov,

3) *socialförsäkringskort* ett klientkort som används vid ordnandet och tillhandahållandet av social- och hälsovård och övrigt socialskydd och som innehåller den tekniska del som behövs för elektronisk kommunikation och andra elektroniska tillämpningar,

4) *personlig rådgivare inom social- och hälsovården*, nedan personlig rådgivare, en person som klienten bland de arbetstagare eller tjänsteinnehavare inom social- och hälsovården vilka deltar i tillhandahållandet av

klientens social- och hälsovårdstjänster och förmåner har utsett att bistå, främja och följa smidigheten i tillhandahållandet av servicen,

5) *referensuppgift* uppgift om att den nämnda funktionella enheten inom social- och hälsovården i sitt elektroniska klientregister eller delregister vid en viss tidpunkt har sådana personuppgifter registrerade om klienten i fråga vilka har uppkommit inom den registeransvarigas verksamhet,

6) *referensdatabas* ett sådant delregister inom klientregistret för social- och hälsovården som består av referensuppgifter enligt 5 punkten och av samtycke till att referensuppgifter lämnas ut, samt där även logguppgifterna registreras,

7) *plan för servicekedja* en individuell plan som gjorts upp för realiseringen och uppföljningen av en eller flera obrutna servicekedjor för en klient,

8) *beteckning för servicekedja* en anteckning som visar till vilken obrutna servicekedja servicen i fråga hör, samt med

9) *samtycke* en frivillig, individualiserad, medveten och verifierbar viljeyttring som bygger på att personen i fråga getts tillräcklig information och genom vilken denna person godtar att personuppgifter som gäller honom eller henne behandlas.

2 kap.

Personlig rådgivare

4 §

Ordnande av service med personlig rådgivare och information om denna service

En kommun eller en samkommun som deltar i försöket kan ordna service med personlig rådgivare inom social- och hälsovården. Kommunen och samkommunen skall informera om innehållet i denna service och om ordnandet av den samt se till att klienterna har möjlighet att få tillräcklig information om ibruktage av service med personlig rådgivare.

5 §

Rätt att vara personlig rådgivare

En arbetstagare eller tjänsteinnehavare som utför social- eller hälsovårdsuppgifter och som är anställd hos en kommun eller en samkom-

mun eller hos en producent av social- eller hälsovårdstjänster som ingått avtal om köptjänster med en kommun eller en samkommun kan vara personlig rådgivare, om han eller hon kan anses ha tillräcklig erfarenhet och utbildning. Också en självständig yrkesutövare som ingått avtal om köptjänster med en kommun eller en samkommun kan vara personlig rådgivare, om han eller hon kan anses ha tillräcklig erfarenhet och utbildning.

6 §

En personlig rådgivares uppgifter och rätt till information

En personlig rådgivare skall

1) se till att klienten får behövliga uppgifter om social- och hälsovården och det övriga socialskyddet,

2) utreda om det för klienten behöver göras upp en plan för servicekedja eller om en sådan plan behöver ändras,

3) följa hur en obruten servicekedja och servicen för klienten tillhandahålls,

4) arbeta för att servicen skall tillhandahållas samt ordnas på ett ändamålsenligt sätt genom att vid behov stå i kontakt med de myndigheter, serviceproducenter, inrättningar och andra sakkunniga på området som ordnar och tillhandahåller social- och hälsovård och annat socialskydd för klienten,

5) enligt behov stå i kontakt med klienten,

6) årligen rapportera till kommunens eller samkommunens behöriga organ om frågor som har anknytning till servicekedjan,

7) sköta andra uppgifter som ingår i avtalet om personlig rådgivare.

En personlig rådgivare har utan hinder av tystnadsplikten och med stöd av klientens skriftliga samtycke som avses i 3 § 9 punkten rätt till sådana uppgifter om klienten som rådgivaren behöver för att sköta sin uppgift.

7 §

Val av personlig rådgivare

En klient beslutar om att anlita service med personlig rådgivare och kan välja en sådan bland de personer som uppfyller kriterierna i 5 §, som deltar i tillhandahållandet av social- och hälsovård för klienten och till vars uppgifter hör att vara personlig rådgivare. Innan den personliga rådgivaren väljs skall klienten informeras om hur en personlig

rådgivare väljs, om rådgivarens åligganden och rätt till uppgifter och om avtalets giltighetstid samt om möjligheten att avstå från servicen med personlig rådgivare.

8 §

Avtal om personlig rådgivare

När en klient har valt en personlig rådgivare utarbetas ett skriftligt avtal med närmare bestämmelser om servicen med personlig rådgivare. Avtalet undertecknas av klienten och den personliga rådgivaren.

Om det för klienten har gjorts eller görs upp en service-, vård-, behandlings- eller rehabiliteringsplan eller en annan motsvarande plan utifrån någon annan lag eller tillämpad praxis eller om det har gjorts eller görs upp en plan för servicekedja enligt denna lag, kan uppgiften om att det finns ett avtal om personlig rådgivare bifogas planen i fråga.

Klienten kan när som helst skriftligen meddela att han eller hon avstår från att använda servicen med personlig rådgivare, varvid avtalet upphör att gälla. Av särskilda skäl och efter att ha förhandlat med klienten kan en kommun eller en samkommun som ordnar service med personlig rådgivare konstatera att avtalet om personlig rådgivare inte längre är i kraft. Uppgiften om att ett avtal om personlig rådgivare har upphört att gälla införs omedelbart i vederbörande handlingar och i referensdatabasen.

9 §

Arbetsgivares service med personlig rådgivare

En i 1 § 1 mom. lagen om företagshälsovård (743/1978) avsedd arbetsgivare som deltar i försöket kan som ett led i den företagshälsovård som arbetsgivaren själv tillhandahåller ordna service med personlig rådgivare genom att i tillämpliga delar iaktta vad som i 4—8 § bestäms om personlig rådgivare.

3 kap.

Plan för servicekedja

10 §

Uppgörande av plan för servicekedja

Om en sådan arbetstagare eller tjänsteinne-

havare inom social- och hälsovården som omfattas av försöket bedömer att klientens servicebehov samt den faktiska behandlingen, vården eller omsorgen så kräver, utarbetas i samförstånd med klienten en plan för servicekedja i syfte att garantera klienten obruten tillgång till service och förmåner. Planen skall vid behov ändras i samförstånd med klienten.

I uppgörandet eller ändringen av en plan för servicekedjan deltar också, enligt vad som överenskoms med klienten, andra sådana arbetstagare eller tjänsteinnehavare inom social- och hälsovården samt det övriga socialskyddet som ansvarar för att klienten får sina förmåner och sin service. Har klienten ingått ett avtal om personlig rådgivare, deltar också rådgivaren i uppgörandet eller ändringen av planen för servicekedjan.

Om det för klienten har gjorts upp en service-, vård-, behandlings- eller rehabiliteringsplan eller en annan motsvarande plan utifrån någon annan lag eller tillämplad praxis, kan denna plan beaktas vid uppgörandet av planen för servicekedjan på det sätt den obrutna servicekedjan förutsätter.

11 §

Registrering av en plan för servicekedja samt utbyte av information

Uppgifterna om en plan för servicekedja och om ändringar i den registreras i klientregister som förs av sådana registeransvariga inom social- och hälsovården vars företrädare har varit med om att göra upp eller ändra planen.

Det utbyte av information som behövs vid uppgörandet och ändringen av en plan för servicekedja förutsätter klientens skriftliga samtycke enligt 3 § 9 punkten.

4 kap.

Socialförsäkringskort

12 §

Beviljande av socialförsäkringskort

Folkpensionsanstalten beviljar på ansökan socialförsäkringskort till personer som fyllt 16 år och som enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social

trygghet (1573/1993) kan anses vara bosatta i Finland.

Folkpensionsanstalten skaffar ett certifikat för socialförsäkringskortets tekniska del. Certifikatutfärdaren och certifikatet skall uppfylla kraven i 4—7 § lagen om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden (1318/1999) med beaktande av vad som föreskrivs i 34 § i nämnda lag.

13 §

Ansökan om socialförsäkringskort

Sökanden skall personligen lämna in ansökan om socialförsäkringskort till Folkpensionsanstalten. Socialförsäkringskortet skall även också avhämtas personligen. Folkpensionsanstalten skall på ett tillförlitligt sätt konstatera den sökandes identitet både när ansökan lämnas in och när socialförsäkringskortet avhämtas.

Folkpensionsanstalten skall för sökanden klagöra hur kortet kan användas och vilka konsekvenser en eventuell indragning av kortet har.

När Folkpensionsanstalten ger ut ett nytt socialförsäkringskort förfaller beslutet om utfärdande av det tidigare socialförsäkringskortet och upphör det sistnämnda socialförsäkringskortet att gälla. Om sökanden har det tidigare socialförsäkringskortet i sin besittning, skall detta härvid överlämnas till Folkpensionsanstalten.

14 §

Användning av socialförsäkringskort

Med hjälp av ett socialförsäkringskort kan en person verifieras i de elektroniska tillämpningarna inom det faktiska tillhandahållandet av social- och hälsovård och annat socialskydd. Med hjälp av socialförsäkringskortet kan en person också verifieras vid certifierad elektronisk kommunikation inom social- och hälsovården och det övriga socialskyddet. Med hjälp av socialförsäkringskortet kan en person vid behov underteckna handlingar och meddelanden med elektronisk signatur samt kryptera dem. Socialförsäkringskortet kan dessutom användas för den verifiering som krävs för att personer som är anställda inom social- och hälsovården och det övriga socialskyddet skall kunna sköta sina uppgifter.

15 §

Uppgifter som skall antecknas på socialförsäkringskort

På ett socialförsäkringskort antecknas släktnamn och alla förnamn, personbeteckning, uppgifter om huruvida personen i fråga har rätt till i 9 § sjukförsäkringslagen (364/1963) avsedda läkemedel som berättigar till specialersättning eller till grundersättning för betydelsefulla och dyra läkemedel eller hör till en arbetsplatskassa. På sjukförsäkringskortet antecknas också dess giltighetstid samt sjukförsäkringens giltighetstid i fråga om personer som är försäkrade för viss tid. På socialförsäkringskortet skall också finnas personens namnteckning och fotografi. Med personens samtycke kan även andra uppgifter som Folkpensionsanstalten godkänner antecknas på kortet.

I socialförsäkringskortets tekniska del skall också finnas certifikatets datainnehåll enligt 5 § lagen om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden, sådana uppgifter för identifiering av kortinnehavaren som förutsätts vid användningen av socialförsäkringskort, uppgift om kortinnehavarens språk samt nödvändiga tekniska uppgifter. På socialförsäkringskortet antecknas även uppgift om utfärdaren av certifikatet. På socialförsäkringskortet kan på kortinnehavarens begäran dessutom registreras uppgifter och tekniska tillämpningar som har samband med social- och hälsovården eller det övriga socialskyddet.

16 §

Indragning och omhändertagande av socialförsäkringskort

Ett socialförsäkringskort dras in, om den som kortet utfärdats för anhåller därom.

Ett socialförsäkringskort kan dras in, om

- 1) det har blivit fördärvat,
- 2) anteckningarna eller uppgifterna på kortet har ändrats,
- 3) det har förkommit eller stulits,
- 4) det obehörigen används av någon annan än den som det har utfärdats för, eller om
- 5) innehavaren enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet inte längre kan anses vara bosatt i Finland.

Beslutet att dra in ett socialförsäkringskort fattas av Folkpensionsanstalten. Folkpensions-

anstalten skall för kortinnehavaren klargöra vilka konsekvenser indragningen har. Folkpensionsanstalten skall sedan den fattat beslutet att dra in ett socialförsäkringskort anmäla detta till certifikatutfärdaren för indragning av certifikatet och om möjligt omhänderta det indragna kortet. Folkpensionsanstalten skall förstöra de indragna socialförsäkringskort som den har i sin besittning.

17 §

Elektronisk signering med hjälp av socialförsäkringskort

Med de undertecknade skriftliga handlingar som förutsätts i denna lag eller i annan lagstiftning om social- och hälsovård eller socialskydd jämföras handlingar som signerats på elektronisk väg med hjälp av socialförsäkringskortet.

18 §

Register över socialförsäkringskort

Folkpensionsanstalten för ett register över socialförsäkringskortet.

I registret antecknas de i 15 § avsedda uppgifterna om den som ansöker om socialförsäkringskort, uppgift om beviljat certifikat samt uppgift om tidpunkten för beviljandet och utgivandet av kortet. I registret antecknas kortets giltighetstid samt, i de fall som avses i 16 §, uppgifter om indragning och omhändertagande av socialförsäkringskort.

19 §

Ett socialförsäkringskorts giltighetstid

Ett socialförsäkringskort gäller i tre år från det att det har beviljats.

5 kap.

Referensdatabassystemet inom social- och hälsovården

20 §

Syftet med referensdatabaserna

Syftet med referensdatabaserna är att främja åstadkommandet av en obruten servicekedja

för klienten genom att göra sökandet och utlämnandet av klientuppgifter snabbare samt göra det lättare att få en fullständig uppfattning om klientens situation då social- och hälsovård samt annat socialskydd ordnas och tillhandahålls.

21 §

Behandlingen av referensuppgifter

Referensuppgifterna upprättas och registreras i referensdatabaser samt utlämnas och behandlas i övrigt av de registeransvariga inom social- och hälsovården som ingår i försöket. Dessa uppgifter kan också utifrån ett skriftligt uppdragsavtal utföras för en registeransvarig inom social- och hälsovården som ingår i försöket.

Klienten skall informeras om de uppgifter som registreras i en referensdatabas och om deras användningsändamål samt om förutsättningarna för utlämnande av uppgifter och om den övriga behandlingen av uppgifterna.

22 §

Uppgifter som skall registreras i referensdatabasen

Som referensuppgifter registreras i en referensdatabas klientens namn och personbeteckning, beteckningarna för servicekedjan, var uppgifterna finns, en allmän beskrivning av de uppgifter som referensuppgifterna anknyter till, tiden för registreringen av en referensuppgift samt de tekniska uppgifter som krävs med tanke på referensdatabasens funktion.

I referensdatabasen registreras också klientens samtycke till att referensuppgifter lämnas ut samt uppgifter om användning och utlämnande av referensuppgifter (logguppgifter).

23 §

Hemlighållande och utlämnande av referensuppgifter

Referensuppgifter som registrerats i en referensdatabas är sekretessbelagda enligt vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i någon annan lag. Referensuppgifter kan lämnas ut endast på grunder som anges i denna lag.

Referensuppgifter kan utan hinder av tystnadsplikten lämnas ut

1) med klientens skriftliga samtycke enligt 3 § 9 punkten,

2) för vetenskaplig forskning och statistikföring enligt vad som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i någon annan lag,

3) i situationer som avses i 13 § 3 mom. 3 punkten lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) och där klientens samtycke inte kan inhämtas.

Uppgift om att en referensuppgift lämnas ut med stöd av 2 mom. 3 punkten samt grunden för att så sker skall införas i referensdatabasen. Klienten skall informeras om utlämnandet så snart som möjligt.

24 §

Rätt till insyn i referensdatabasernas uppgifter om användning och utlämnande

Utöver vad som i personuppgiftslagen (523/1999) bestäms om den registrerades rätt till insyn har klienterna utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att få veta vem som har använt referensuppgifter om dem eller till vem sådana uppgifter har lämnats ut samt vilken grunden för användningen eller utlämnandet har varit. Den registeransvarige får uppbära ersättning för lämnande av uppgifter endast under de förutsättningar som anges i 26 § 3 mom. personuppgiftslagen.

I fråga om rätten enligt 1 mom. till insyn i uppgifterna om användning och utlämnande gäller i tillämpliga delar vad som i personuppgiftslagen bestäms om registrerades rätt till insyn.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

25 §

Förande av klientens talan i vissa situationer

Om klienten saknar förutsättningar att bedöma betydelsen av sitt samtycke, får uppgifter som är nödvändiga för tillhandahållandet av en obruten vård- och servicekedja lämnas med skriftligt samtycke av klientens lagliga företrädare, anhöriga eller någon annan närstående, i fall detta inte klart strider mot klientens vilja eller intresse.

Om klienten inte själv klarar av att delta i uppgörandet eller ändringen av en plan för servicekedja, skall planen om möjligt göras upp eller ändras i samförstånd med klientens lagliga företrädare, anhöriga eller någon annan närstående.

Om klienten inte själv klarar av att ingå ett avtal om personlig rådgivare, kan klientens talan i frågor som gäller sådana avtal föras av klientens lagliga företrädare, anhöriga eller någon annan närstående.

I de situationer som avses i 1, 2 och 3 mom. har den som för klientens talan rätt att utan hinder av tystnadsplikten få sådana uppgifter om klienten som är nödvändiga för att samtycke skall kunna ges, en plan för servicekedja göras upp eller ändras eller talan föras i frågor som gäller avtal om personlig rådgivare.

26 §

Teknisk anslutning

Uppgifter i en referensdatabas och i en funktionell enhets klientregister kan lämnas ut med hjälp av teknisk anslutning, om de i lag bestämda förutsättningarna för utlämnande av uppgifter uppfylls, och den som uppgifterna utlämnas till lägger fram en utredning av vilken framgår att användningen och skyddet av uppgifterna kan skötas på det sätt personuppgiftslagen förutsätter.

27 §

Avgifter för service med personlig rådgivare och för socialförsäkringskort

Den service med personlig rådgivare som avses i 2 kap. i denna lag är avgiftsfri för klienten.

Socialförsäkringskortet är avgiftsbelagt. Folkpensionsanstalten bestämmer avgiften för socialförsäkringskortet enligt 10 § lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Det första socialförsäkringskortet är likväl avgiftsfritt för de kommuninvånare som avses i 2 § 1 mom.

28 §

Brott mot tystnadsplikt

Till straff för brott mot tystnadsplikten

enligt 23 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen (39/1889), om inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för den bestäms på något annat ställe i lag.

29 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett i 4 kap. avsett beslut från Folkpensionsanstalten får söka ändring i det hos prövningsnämnden, och den som är missnöjd med prövningsnämndens beslut får söka ändring hos försäkringsdomstolen.

Besvärsskriften skall lämnas in till Folkpensionsanstalten inom 30 dagar från det ändringssökanden fick del av beslutet.

Folkpensionsanstaltens beslut skall trots att ändring söks följas till dess saken har avgjorts genom ett beslut som har vunnit laga kraft.

7 kap.

Ikraftträdelsebestämmelser

30 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2000.

Denna lag är i kraft till och med den 31 december 2003. Utifrån de ansökningar som inkommit senast den 30 november 2000 kan social- och hälsovårdsministeriet besluta om en sådan utvidgning av försöket som avses i 2 § 2 mom.

När denna lag har upphört att gälla registreras uppgifterna om avtalen om personlig rådgivare, planerna för servicekedja och samtyckena i vederbörande registeransvarigas klientregister. Avtal om personlig rådgivare förvaras i 10 år och planerna för servicekedja och samtyckena förvaras lika länge som andra motsvarande uppgifter som registrerats i klientregistret. Referensuppgifterna utplånas 10 år efter att denna lag har upphört att gälla.

Om socialförsäkringskortet är i kraft efter att denna lag har upphört att gälla, kan kortet användas som sjukförsäkringskort enligt 13 § sjukförsäkringsförordningen (473/1963) under den tid som finns antecknad på kortet. När denna lag har upphört att gälla fogas uppgifterna i registret över socialförsäkringskort till

2120

Nr 811

det register som Folkpensionsanstalten för över nämnda sjukförsäkringskort. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President
TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*

Nr 812

L a g**om klientens ställning och rättigheter inom socialvården**

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja klientmedverkan och förtroendefulla klientrelationer samt klientens rätt till god service och gott bemötande inom socialvården.

2 §

Lagens tillämpningsområde och samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas både på socialvård som ordnas av myndigheter och på socialvård som ordnas av privata, om inte något annat bestäms i denna eller någon annan lag.

Kommunens skyldighet att ordna socialvård och anvisa den resurser bestäms enligt vad som därom föreskrivs särskilt.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

RP 137/1999
ShUB 18/2000
RSv 100/2000

2 400301/113

1) *klient* den som ansöker om eller anlitar socialvård,

2) *socialvård* socialservice som nämns i 17 § socialvårdslagen (710/1982), stödåtgärder, utkomststöd, underhållsstöd samt med nämnda tjänster och förmåner sammanhängande åtgärder som är avsedda att främja och upprätthålla enskilda personers eller familjers sociala trygghet och funktionsförmåga, samt med

3) *handling* en i 5 § 1 och 2 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) nämnd handling som innehåller uppgifter om en klient eller någon annan enskild och som ansluter sig till socialvård som ordnas av myndigheter eller privata.

2 kap.

Klientens rättigheter och skyldigheter

4 §

Rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande

En klient har rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande utan diskriminering från den som lämnar socialvård. Klienten skall bemötas så att hans eller hennes män-

niskovärde inte kränks och så att hans eller hennes övertygelse och integritet respekteras.

När socialvård lämnas skall klientens önskemål, åsikt, fördel och individuella behov samt modersmål och kulturella bakgrund beaktas.

5 §

Klientens rätt att få en utredning om åtgärdsalternativen

Socialvårdspersonalen skall för klienten utreda hans eller hennes rättigheter och skyldigheter samt olika alternativ och deras verkningar liksom också andra omständigheter som är av betydelse för klientens sak.

Utredningen skall ges så att klienten tillräckligt förstår dess innehåll och betydelse.

Om socialvårdspersonalen inte behärskar det språk som klienten använder eller om klienten på grund av en sinnesdefekt eller ett talfel eller av någon annan orsak inte kan göra sig förstådd, skall i mån av möjlighet tolkning ordnas och en tolk skaffas.

Är det fråga om ett ärende som kan väckas av en myndighet, skall tolkning och översättning ombesörjas på det sätt som bestäms i 22 § lagen om förvaltningsförfarande (598/1982).

6 §

Beslut eller avtal om ordnande av socialvård

Ordnande av socialvård skall basera sig på ett myndighetsbeslut eller, när privat socialvård ordnas, på ett skriftligt avtal mellan den som lämnar socialvård och klienten.

7 §

Service- och vårdplan

När socialvård lämnas skall en service-, vård-, rehabiliterings- eller någon annan motsvarande plan utarbetas, om det inte är fråga om tillfällig rådgivning och handledning eller om det inte i övrigt är uppenbart onödigt att utarbeta en plan.

Planen skall, om det inte finns något uppenbart hinder för det, göras upp i samförstånd med klienten samt, i de fall som avses i 9 och 10 §, med klienten och dennes lagliga företrädare eller med klienten och en anhörig till klienten eller någon annan klienten när-

stående. Angående planens innehåll och de delaktiga gäller dessutom vad som därom bestäms särskilt.

8 §

Självbestämmanderätt och medbestämmande

När socialvård lämnas skall i första hand klientens önskemål och åsikt beaktas och klientens självbestämmanderätt även i övrigt respekteras.

Klienten skall ges möjlighet att delta i och påverka planeringen och genomförandet av de tjänster som tillhandahålls klienten. Detsamma gäller andra åtgärder som ansluter sig till den socialvård som ges klienten. Klientens sak skall behandlas och avgöras med hänsyn i första hand till klientens intresse.

Om hörande av klienten innan beslut om honom eller henne fattas föreskrivs i lagen om förvaltningsförfarande.

Angående åtgärder oberoende av klientens vilja samt tvång och begränsningar i anknytning till vården av eller omsorgen om klienten samt om beslutsförfarandet beträffande dem inom socialvården gäller vad som därom bestäms särskilt.

9 §

Självbestämmanderätt i specialsituationer

Om en myndig klient på grund av sjukdom eller nedsatt psykisk funktionsförmåga eller av någon annan motsvarande orsak inte kan delta i och påverka planeringen och genomförandet av de tjänster som tillhandahålls klienten eller de andra åtgärder som anknyter till den socialvård som ges klienten eller inte kan förstå föreslagna alternativa lösningar eller beslutens verkningar, skall klientens vilja utredas i samråd med klientens lagliga företrädare, en anhörig eller någon annan närstående.

Om en myndig klient i en sak som gäller klientens person eller förmögenhet är i uppenbart behov av intressebevakning, skall det organ som avses i 6 § 1 mom. socialvårdslagen göra en anmälan enligt 91 § lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) till förmyndardomstolen för att en intressebevakare skall förordnas för klienten.

10 §

Minderåriga klienters ställning

En minderårig klients önskemål och åsikt skall utredas och beaktas på det sätt som klientens ålder och utvecklingsnivå förutsätter.

I alla åtgärder som vidtas inom offentlig eller privat socialvård och som gäller minderåriga skall i första hand den minderåriges intresse beaktas.

När det i ett enskilt socialvårdsärende som gäller den minderåriges person finns grundad anledning att anta att vårdnadshavaren inte opartiskt kan bevaka barnets intresse, skall ett organ som avses i 6 § socialvårdslagen göra en ansökan enligt 72 § lagen om förmyndarverksamhet eller en anmälan enligt 91 § i nämnda lag om förordnande av en intressebevakare för den minderåriga, om det är viktigt för tryggheten av den minderåriges intresse. Den minderåriges önskemål och åsikt angående saken skall utredas på det sätt som avses i 1 mom.

11 §

Utlämnande av uppgifter till klienten eller dennes företrädare

Klientens och dennes lagliga företrädares rätt att i egenskap av part få uppgifter och rätt att ta del av en handling som gäller klienten själv bestäms enligt 3 kap. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Bestämmelser om förfarandet vid utlämnande av uppgifter ur en handling ingår i nämnda lags 4 kap. och bestämmelser om ändringssökande i dess 33 §.

Angående klientens rätt att kontrollera uppgifter om honom eller henne som ingår i socialvårdens personregister bestäms i personuppgiftslagen (523/1999).

En minderårig kan med hänsyn till sin ålder och utvecklingsnivå samt sakens natur av välgående skäl förbjuda att upplysningar som gäller honom eller henne lämnas ut till den lagliga företrädaren, om detta inte klart strider mot den minderåriges intresse. Om den minderåriga eller den lagliga företrädaren är parter i ett socialvårdsärende, har den lagliga företrädaren dock rätt att få uppgifter enligt vad som bestäms i 11 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

12 §

Klientens och företrädarens skyldighet att lämna uppgifter

Klienten och dennes lagliga företrädare skall till ett organ som avses i 6 § socialvårdslagen lämna de uppgifter som detta behöver vid ordnandet och lämnandet av socialvård.

Klienten skall upplysas om vilka andra uppgiftskällor som kan användas för att inhämta upplysningar om honom eller henne och vilka upplysningar om honom eller henne som kan inhämtas oberoende av samtycke. Klienten skall beredas tillfälle att ta del av uppgifter som inhämtats från andra källor liksom också tillfälle att lämna en behövlig utredning i saken.

13 §

Information om behandling av uppgifter

Klienten eller dennes företrädare har rätt att innan uppgifter lämnas till den som ordnar eller lämnar socialvård få veta för vilket ändamål de uppgifter som han eller hon lämnar behövs, vilket användningsändamålet är, för vilka ändamål uppgifterna normalt utlämnas samt i vilken i personuppgiftslagen avsedd registeransvarigs personregister uppgifterna kommer att registreras.

Klienten eller dennes lagliga företrädare skall upplysas om hur de i personuppgiftslagen avsedda rättigheterna kan utövas, om klienten inte redan har fått denna information.

3 kap.

Sekretess, tystnadsplikt och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

14 §

Handlingssekretess

Socialvårdshandlingar som innehåller uppgifter om socialvårdsklienter eller andra enskilda skall hållas hemliga.

En sekretessbelagd handling eller en kopia eller utskrift av en sådan handling får inte företes för eller lämnas ut till utomstående eller med hjälp av teknisk anslutning eller på något annat sätt företes för eller lämnas ut till utomstående.

Angående upphörande av sekretess i fråga om en socialvårdshandling gäller vad som föreskrivs i 31 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

15 §

Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande

Den som ordnar eller producerar socialvård samt den som är anställd hos denne, liksom den som innehar ett förtroendeuppdrag inom socialvården, får inte röja en handlings sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling, och inte heller någon annan omständighet som han eller hon har fått kännedom om i samband med uppdrag inom socialvården och för vilken tystnadsplikt föreskrivs genom lag. En uppgift för vilken tystnadsplikt gäller får inte heller röjas efter det att verksamheten hos den som ordnar eller producerar socialvård har upphört eller det uppdrag som utförts för dennes räkning har avslutats.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller också en praktikant eller någon annan som verkar på uppdrag av någon som ordnar eller producerar socialvård eller för den sistnämndes räkning eller den som med stöd av lag eller ett tillstånd som utfärdats med stöd av lag har fått kännedom om en sekretessbelagd uppgift, om inte något annat följer av lagen eller tillståndet. En klient eller hans eller hennes företrädare eller biträde får inte för en utomstående röja en sekretessbelagd uppgift som erhållits på grundval av klientskapet och som gäller någon annan än klienten själv.

En person som avses i 1 eller 2 mom. får inte använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. En klient eller hans eller hennes företrädare eller biträde får dock använda en uppgift om en annan person än klienten själv när det är fråga om ett ärende som gäller den rätt, det intresse eller den skyldighet som klientens rätt att få information har grundat sig på.

16 §

Samtycke till utlämnande av uppgifter

Uppgifter ur en sekretessbelagd handling får lämnas ut med klientens uttryckliga samtycke eller så som särskilt bestäms i lag. När

klienten saknar förutsättningar att bedöma betydelsen av samtycket, får uppgifter lämnas ut med samtycke av klientens lagliga företrädare. Uppgifter får emellertid inte lämnas ut med samtycke av en minderårig klients lagliga företrädare, om företrädaren själv inte har rätt att få informationen av en anledning som avses i 11 § 3 mom.

17 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter för tryggande av vården av och omsorgen om klienten

Om samtycke enligt 16 § inte kan erhållas eller om klienten eller dennes lagliga företrädare uttryckligen förbjuder att en uppgift utlämnas, får den som ordnar eller lämnar socialvård utan hinder av skyldigheten att iaktta sekretess ur handlingen lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att behovet av vård av, omsorg om eller utbildning för klienten skall kunna utredas, för att vården, omsorgen eller utbildningen skall kunna ordnas eller genomföras eller för att förutsättningarna för försörjningen skall kunna tryggas. Uppgifter får dock lämnas ut endast om

1) den som handlingen gäller är i uppenbart behov av vård eller omsorg på grund av att hans eller hennes hälsa, utveckling eller säkerhet äventyras och det inte annars går att utreda behovet av vård eller omsorg eller att vidta vård- eller omsorgsåtgärder,

2) uppgifterna behövs på grund av ett barns intresse, eller om

3) uppgifterna behövs för att trygga klientens oundgängliga intressen och rättigheter och klienten själv saknar förutsättningar att bedöma sakens betydelse.

I de fall som avses i 1 mom. får uppgifter lämnas ut till en annan socialvårdsmyndighet, till en person eller sammanslutning som på uppdrag av socialvårdsmyndigheten sköter uppgifter inom socialvården samt till andra myndigheter.

Till den som privat ordnar socialvård eller till en privat verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård eller till en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får den som ordnar eller lämnar socialvård i de fall som avses i 1 mom. dock lämna ut uppgifter endast i den utsträckning som är nödvändig för genomförande av omedelbar vård av eller omsorg om klienten eller av någon annan orsak som kan jämföras med detta.

Dessutom får en socialvårdsmyndighet på de villkor som anges i 1 mom. 1—3 punkten lämna ut uppgifter till klientens lagliga företrädare eller till någon annan person eller sammanslutning som det är nödvändigt att lämna ut uppgifter till för utredande av klientens vilja eller behov av socialvård eller för att verkställa en socialvårdsåtgärd.

18 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i vissa andra situationer oberoende av klientens samtycke

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller personuppgiftslagen får den som ordnar eller lämnar socialvård, om det är nödvändigt på grund av ett barns intresse eller ett synnerligen viktigt allmänt eller enskilt intresse, lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling oberoende av klientens eller dennes lagliga företrädarens samtycke till en domstol eller någon annan myndighet i ett ärende där socialvårdsmyndigheten har lagstadgad rätt eller skyldighet att anhängiggöra ärendet eller att delta i behandlingen eller verkställandet av ett anhängigt ärende genom att avge ett utlåtande eller en utredning eller på något annat motsvarande sätt. Dessutom får uppgifter ur en sekretessbelagd handling lämnas ut till en myndighet eller inrättning som behandlar sociala förmåner för utredande av oegentligheter som gäller en förmån, om det finns grundad anledning att misstänka oegentligheter.

Den som ordnar eller lämnar socialvård skall på begäran oberoende av klientens eller den lagliga företrädarens samtycke lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling till polisen, en åklagarmyndighet och en domstol, om det är nödvändigt för utredande av ett brott som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 15 kap. 10 § strafflagen (39/1889) eller för vilket det strängaste straffet är fängelse i minst fyra år.

Uppgifter ur en sekretessbelagd handling får lämnas ut även på eget initiativ vid misstanke om ett brott som avses i 2 mom. eller när det föreligger misstanke om ett brott som är mindre grovt än vad som där nämns, om den som ordnar eller lämnar socialvård bedömer att utlämnandet är nödvändigt på grund av ett barns intresse eller ett synnerligen viktigt allmänt eller enskilt intresse.

En socialvårdsmyndighet får utöver i de fall som avses i 1—3 mom. lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling, om det är nödvändigt för kontroll av uppgifter som är av väsentlig betydelse för att socialvårdsmyndigheten skall kunna sköta sin lagstadgade uppgift i situationer där myndigheten själv har rätt att få uppgifter.

19 §

Undantag i fråga om och upphörande av tystnadsplikt

Vad som föreskrivs om upphörande av eller undantag i fråga om handlingssekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i denna lag tillämpas även på information som omfattas av tystnadsplikt.

4 kap.

Socialvårdsmyndighetens rätt att få sekretessbelagda uppgifter och handräckning

20 §

Skyldighet att lämna sekretessbelagda uppgifter till socialvårdsmyndigheten

Statliga och kommunala myndigheter samt andra offentlighetsrättsliga samfund, folkpensionsanstalten, pensionsskyddscentralen, pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter, försäkringsanstalter, utbildningsanordnare, producenter av socialservice, sammanslutningar och verksamhetsenheter som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet samt yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att på begäran av en socialvårdsmyndighet avgiftsfritt och utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna till denna sådana uppgifter och utredningar som de förfogar över och som i väsentlig grad inverkar på en klientrelation inom socialvården och som är nödvändiga för myndigheten på grund av dess lagstadgade uppgifter att utreda klientens behov av socialvård, för att ordna socialvård och genomföra därtill anknutna åtgärder samt för att kontrollera uppgifter som lämnats till myndigheten.

Den skyldighet som avses i 1 mom. gäller också penninginstitut, om socialvårdsmyndigheten inte får tillräckliga uppgifter och utredningar av dem som nämns ovan och om det

finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som klienten eller dennes laglige företrädare har lämnat är otillräckliga eller otillförlitliga. Begäran skall framställas skriftligen till penninginstitutet, och en tjänsteinnehavare inom socialvården som tillförordnats av ett organ som anges i 6 § socialvårdslagen är berättigad att fatta beslutet om att begäran skall framställas. Innan begäran framställs till penninginstitutet skall klienten underrättas om den.

21 §

Utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning

En socialvårdsmyndighet kan av skattemyndigheterna och folkpensionsanstalten med hjälp av teknisk anslutning få sekretessbelagda personuppgifter som avses i 20 § ur dessas personregister oberoende av klientens samtycke för fastställande av avgift och kontroll av uppgifter. Socialvårdsmyndigheten skall i förväg underrätta klienten om denna möjlighet.

Innan en teknisk anslutning öppnas skall den myndighet som ber om uppgifter förete en utredning om att uppgifterna kommer att skyddas på tillbörligt sätt.

22 §

Socialvårdsmyndighetens rätt att få handräckning

En socialvårdsmyndighet har rätt att av andra myndigheter få den handräckning som den behöver för att sköta sina lagstadgade uppgifter.

Den som ger handräckning skall utan hinder av skyldigheten att iaktta sekretess röja för socialvårdsmyndigheten de uppgifter som skötseln av handräckningsuppdraget förutsätter.

5 kap.

Anmärkning och socialombudsman

23 §

Anmärkning

En klient har rätt att framställa anmärkning med anledning av hur han eller hon bemöts

till den som ansvarar för en verksamhetsenhet inom socialvården eller till en ledande tjänsteinnehavare inom socialvården. Anmärkningen skall besvaras inom skälig tid från det att den framställdes.

Ändring i ett svar på en anmärkning får inte sökas genom besvär.

Framställandet av anmärkning inskränker inte klientens rätt att söka ändring på det sätt som föreskrivs särskilt. Framställandet av anmärkning inverkar inte heller på klientens rätt att anföra klagan angående sin sak hos de myndigheter som övervakar socialvården.

24 §

Socialombudsman

Kommunen skall utse en socialombudsman. Socialombudsmannen kan vara gemensam för två eller flera kommuner.

Socialombudsmannen skall

- 1) ge klienterna råd i frågor som gäller tillämpningen av denna lag,
- 2) bistå klienten i den fråga som avses i 23 § 1 mom.,
- 3) informera om klientens rättigheter,
- 4) också i övrigt arbeta för att främja klientens rättigheter och för att de skall bli tillgodosedda, samt
- 5) följa hur klienternas rättigheter och ställning utvecklas i kommunen och årligen till kommunstyrelsen avge en redogörelse för detta.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

25 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

26 §

Behandling och förvaring av handlingar

Social- och hälsovårdsministeriet kan vid behov meddela allmänna anvisningar om förfarandet vid behandling och förvaring av klientuppgifter.

27 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om datasekretess och handräckning

Vad som i 3 och 4 kap. bestäms om de sociala myndigheternas rätt att få och utlämna sekretessbelagda uppgifter samt om handräckning gäller också de i 3 § socialvårdslagen nämnda myndigheter som svarar för ledningen och övervakningen av socialvården när dessa sköter sina uppgifter i anknytning till enskilda personer och övervakningen.

Vad som bestäms i 1 mom. samt i 3 och 4 kap. gäller i tillämpliga delar också samarbetet med sådana utländska instanser som sköter uppgifter som avses i nämnda bestämmelser. När sekretessbelagda uppgifter utlämnas skall härvid om möjligt särskild försorg dras om att de används bara för sådana ändamål som avses i denna lag och att de skyddas på tillbörligt sätt.

Vad som bestäms i denna lag om skyldigheten att iaktta sekretess inom socialvården och om avvikelser från den gäller också den som har fått en sekretessbelagd uppgift i fall som avses i 3 och 4 kap. och i denna paragraf.

När en uppgift som enligt denna lag är sekretessbelagd röjs i en domstol, skall den muntliga förhandlingen i behövliga delar ske utan att allmänheten är närvarande och rättegångsmaterialet skall hållas hemligt i enlighet med 9 § 2 mom. lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984). Vid förfarandet tillämpas nämnda lag.

28 §

Anteckning om inhämtande eller utlämnande av uppgifter

Den som ordnar eller lämnar socialvård

Helsingfors den 22 september 2000

skall göra en anteckning i handlingarna, om uppgifter inhämtas hos utomstående eller lämnas ut med stöd av 16—22 eller 27 §.

29 §

Straffansvar

Till straff för brott mot den skyldighet att iaktta sekretess i fråga om handlingar som avses i 14 § och mot den tystnadsplikt och det förbud mot utnyttjande som avses i 15 § döms enligt 40 kap. 5 § strafflagen, om inte gärningen skall bestraffas enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som bryter mot den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 20 § eller 22 § 2 mom. skall, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för brott mot den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården dömas till böter eller till fängelse i högst ett år.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för en gärning som avses i 2 mom., om inte en socialvårdsmyndighet har anmält den till åtal.

7 kap.

Ikraftträdelsebestämmelser

30 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 813

Lag

om ändring av socialvårdslagen

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/1982) 39 § 3 mom. samt 40 och 56—58 §, av dessa lagrum 40 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 736/1992 och 58 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 665/1995,
ändras 12 §, sådan den lyder i nämnda lag 736/1992, samt
fogas till 10 §, sådan den lyder i nämnda lag 736/1992, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

10 §

 Kommunen skall till sitt förfogande ha tjänster vilka tillhandahålls av en tjänsteinnehavare som deltar i klientarbetet och har yrkesmässig behörighet som socialarbetare.
 -----

organet har förordnat att sköta uppgiften har rätt att enligt de av organet fastställda grunderna och dess allmänna anvisningar på organets vägnar i brådskande fall besluta om vård oberoende av egen vilja och därtill anslutna andra åtgärder och att i dessa fall själv eller genom ombud föra organets talan.

12 §

Ett i 6 § 1 mom. angivet organs lagstaddade beslutanderätt och rätt att föra talan kan i en instruktion delegeras till tjänsteinnehavare som är underställda organet, fränsett beslut om vård oberoende av egen vilja.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

En tjänsteinnehavare som avses i 10 § 2 mom. och som det i 6 § 1 mom. angivna

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till de bestämmelser som har upphävts genom denna lag, skall hänvisningen i fråga om bestämmelser som upphävs anses avse motsvarande bestämmelser i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000).

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 814

L a g

om ändring av 8 och 12 § lagen om missbrukarvård

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 17 januari 1986 om missbrukarvård (41/1986) 8 § 3 mom. samt
ändras 12 §, sådan den lyder i lag 740/1992, som följer:

12 §

*Kortvarig vård på grund av våldsamhet och
underställande av beslut*

En tjänsteinnehavare som avses i 10 § 2 mom. socialvårdslagen (710/1982) och som ett i 6 § 1 mom. i nämnda lag angivet organ har förordnat att sköta uppgiften har rätt att enligt de grunder som fastställts av organet och enligt dess allmänna anvisningar förordna att en missbrukare oberoende av sin vilja på

grund av våldsamhet skall tas in för vård under högst fem dygn för avbrytande av bruket av rusmedel och att besluta om därtill anslutna andra åtgärder samt att i dessa fall själv eller genom ombud föra organets talan.

Ett beslut genom vilket någon oberoende av sin vilja har förordnats till vård skall omedelbart underställas förvaltningsdomstolen för fastställelse.

_____

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 815

L a g

om upphävande av 25 § lagen om utkomststöd

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 25 § lagen den
30 december 1997 om utkomststöd (1412/
1997).

2 §
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 816

L a g

om upphävande av 78 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 78 § lagen den
23 juni 1977 angående specialomsorger om
utvecklingsstörda (519/1977).

2 §
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President
TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 817

L a g

om upphävande av 14 och 19 § lagen om tillsyn över privat socialservice

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 14 och 19 §
lagen den 9 augusti 1996 om tillsyn över
privat socialservice (603/1996).

2 §
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President
TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 818

L a g

om ändring av 16 § lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 april 1983 angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983)
16 § 3 mom., sådant det lyder i lag 186/1994, som följer:

16 § <i>Inhämtande av utredning av socialnämnden</i>	uppgifter på det sätt som bestäms i 18 § 1 mom., 19 § samt 27 § 2—4 mom. lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000).
---	---

I utredningen och vid den rättegång som gäller ärendet får röjas även sekretessbelagda

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 819

L a g

om ändring av 8 § lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt

Given i Helsingfors den 22 september 2000

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 augusti 1996 om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996) 8 § 4 mom. som följer:

8 §

*Medlingstid, medlingsrapport och uppgifter
som skall hemlighållas*

Medlaren har rätt att få uppgifter enligt 12 § och 20 § 1 mom. lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) och handräckning enligt 22 § i nämnda lag. Beträffande den skyldighet att iaktta sekretess

som gäller medlaren och de andra som fått sekretessbelagda uppgifter i samband med ärendet gäller vad som bestäms i 3 kap. och 27 § i nämnda lag. Medlaren skall i sin rapport ta in sådana sekretessbelagda uppgifter som han eller hon bedömer vara nödvändiga med hänsyn till barnets bästa när domstolen avgör ett ärende som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*

Nr 820

Finansministeriets förordning**om avvikelser beträffande betalningen av kvarskatt och förskottsåterbäring 2001 och 2002**

Given i Helsingfors den 21 september 2000

I enlighet med finansministeriets beslut föreskrivs med stöd av 4 b § lagen den 11 augusti 1978 om skatteuppbörd (611/1978), sådant detta lagrum lyder i lag 586/1987:

1 §

Tillämpningsområde

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 § finansministeriets beslut om betalning av vissa skatter och återbäringar (582/1999) tillämpas denna förordnings bestämmelser på förfallodagen för samfunds och samfällda förmånens kvarskatt och betalningsdagen för förskottsåterbäring till samfund och samfällda förmåner i december 2001 samt på betalningsdagen för förskottsåterbäring i januari 2002.

2 §

Samfunds och samfällda förmånens kvarskatt

Om beskattningen av samfund och samfällda förmåner slutförs den 30 november 2001,

Helsingfors den 21 september 2000

skall kvarskatten betalas senast den 20 december 2001.

3 §

Förskottsåterbäring till samfund och samfällda förmåner

Om beskattningen av samfund och samfällda förmåner slutförs den 30 november 2001, skall förskottsåterbäringen betalas senast den 15 januari 2002.

4 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2000.

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Konsultativ tjänsteman Matti Halén

Nr 821

FÖRFS/ELEKTRONISK VERSION
Jord- och skogsbruksministeriets meddelande
 om vissa av jord- och skogsbruksministeriets förordningar

Utfärdat i Helsingfors den 25 september 2000

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar med stöd av 4 § lagen den 25 februari 2000 om Finlands författningssamling (188/2000):

Jord- och skogsbruksministeriet har utfärdat följande förordningar:

Förordningens rubrik	nr	utfärdat	träder i kraft
JSM:s förordning om hygienkrav för fiskefartyg ¹⁾	15/VLA/2000	14.9.2000	1.11.2000
JSM:s förordning om fiskhygien ²⁾	16/VLA/2000	14.9.2000	1.11.2000
JSM:s förordning om sniglar och grodor som används som livsmedel ³⁾	17/VLA/2000	14.9.2000	1.11.2000
JSM:s förordning om avlägsnande av TSE-riskmaterial på slakteriet, på slaktplatsen och i styckningsanläggningen samt förbud mot framställning av maskinurbenat kött ⁴⁾	18/VLA/2000	21.9.2000	1.10.2000

Förordningarna har publicerats i jord- och skogsbruksministeriets veterinär- och livsmedelsavdelnings föreskriftssamling. Förordningarna kan fås från jord- och skogsbruksministeriets veterinär- och livsmedelsavdelning, Glogatan 4 A, 00100 Helsingfors, tfn (09)1601.

Helsingfors den 25 september 2000

Avdelningschef *Jaana Husu-Kallio*

Regeringssekreterare Erkki Arnkil

1) Rådets direktiv 92/48/EEG (31992L0048), EGT nr L 181, 7.7.1992, s. 41, rådets direktiv 95/71/EG (31995L0071), EGT nr L 332, 30.12.1995, s. 40

2) Rådets direktiv 91/493/EEG (31991L0493), EGT nr L 268, 24.9.1991, s. 15, rådets direktiv 95/71/EG (31995L0071), EGT nr L 332, 30.12.1995, s. 40, kommissionens beslut 93/51/EEG (31993D0051), EGT nr L 13, 21.1.1993, s. 13, kommissionens beslut 93/140/ETY (31993D0140), EGT nr L 56, 9.3.1993, s. 42, kommissionens beslut 94/356/EG (31994D0356), EGT nr L 156, 23.6.1994, s. 50, kommissionens beslut 95/149/EG (31995D0149), EGT nr L 97, 29.4.1995, s. 84

3) kommissionens beslut 96/340/EG (31996D0340), EGT nr L 129, 10.5.1996, s. 35

4) kommissionens beslut 2000/418/EG (32000D0481); EGT nr L 158, 30.6.2000, s. 76